

Poptávka po potravinách je v aplikované ekonometrii často zkoumaným tématem. Analyzována bývá především prostřednictvím koherentních poptávkových systémů, v rámci kterých se odhadují i cenové a důchodové elasticity. Tato práce popisuje nejčastěji využívané poptávkové systémy pro odhad poptávkových elasticit potravin. AIDS („Almost Ideal Demand System“) je jedním z nejpobulárnějších systémů díky jeho souladu s ekonomickou teorií a díky jeho flexibilitě zahrnout socio-demografické proměnné nebo pracovat s daty, která nesplňují předpoklad lineárních Engelových křivek. Speciální pozornost vyžadují nulové výdaje za spotřebu, které se často objevují v datech ze statistiky rodinných účtů. Takto cenzorovaná data jsou často spojena s problémem selektivity, jehož neřešení vede ke zkresleným odhadům. Diskutováno je tedy několik způsobů, jak problém selektivity v poptávkových modelech řešit. Konkrétně byl poptávkový systém AIDS rozšířen o korekci selektivity vycházející ze studií Heien a Wesselse, Shonkwilera a Yena a z Cosslettovy semiparametrické metody. Tyto různé druhy korekce jsou mezi sebou empiricky porovnány. Systém pro poptávku po potravinách využívající individuální data ze statistiky českých rodinných účtů nesplňuje podmínku homogenity a symetrie, ani linearitu Engelových křivek. Výsledné cenové a důchodové elasticity poptávky po potravinách jsou proto odhadnuty pomocí modelu QUAIDS s korekcí selektivity dle metody Shonkwilera a Yena, u kterého mohou být teoretické restriktce modelu porušeny. Důchodové elasticity jsou větší než 1 pro všechny komodity potravin a nealkoholických nápojů popsané QUAIDS modelem. Vlastní cenové elasticity jsou negativní pro všechny komodity systému, přičemž je jejich hodnota proměnlivá.